KRONIKA FARMACEUTYCZNA

ORGAN ZWIĄZKU ZAWODOWEGO FARMACEUTÓW-PRACOWNIKÓW
W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

REDAKTOR — CZ. NAŁĘCZ

Rok XXXI | Nr. 18 | 15-go września 1932 r.

Ś. P. PROF. JAN ZALESKI

Dnia 22 sierpnia r. b., jak to już podawaliśmy w ostatnim numerze „Kroniki", zmarł nagle ś. p. Jan Zaleski, profesor chemji farmaceutycznej i taksykologicznej na Wydziale Farmaceutycznym U. W.

Ś. p. prof. Zaleski urodził się w roku 1868 w Kalwarji z. augustowskiej. W roku 1888 ukończył IV gimnazjum w Warszawie, następnie odbył studja na Wydziale fizyczno - matematycznym U. W., który ukończył ze specjalnem odznaczeniem w r. 1893.

W roku 1894 zostaje powołany na asystenta prof. Marcelego Nenckiego, sławnego uczonego, dyrektora Instytutu Medycyny Doświadczalnej w Petersburgu. Tu pracuje przez całe dziesieć lat, poczem zostaje powołany na profesora chemji ogólnej w Dublanach.

W roku 1907 uzyskuje na Uniw. Jana Kazimierza we Lwowie stopień doktora filozofji za pracę o „Mezoporfirynie".

Następnie ś. p. prof. Zaleski obejmuje posadę laboranta chemji w żeńskim Instytucie Medycznym w Petersburgu.

W roku 1917 otrzymuje stopień magistra chemji Uniw. Petersburskiego. W rok później zostaje mianowany profesorem chemji w Instytucie Medycznym dla kobiet.

Powróciwszy do Polski, obejmuje w roku 1919 kierownictwo oddziału chemicznego Wojskowej Rady Sanitarnej w Warszawie.

Po śmierci ś. p. prof. Koźniewskiego w roku 1922 obejmuje katedrę chemji toksykologicznej i farmaceutycznej na Wydziale Farmaceutycznym U. W.

Tu właśnie po 10 latach niezmordowanej pracy na posterunku, w swem laboratorjum, szukając może nowych sposobów uchylenia rąbków tajemniczej i niezbadanej natury, zmarł nagle ś. p. prof. Zaleski, jak żołnierz na polu chwały.

Niezależnie od swej pracy, jako profesora chemji, ś. p. Zmarły był jednym z najbardziej czynnych członków Komitetu Redakcyjnego Farmakopei Polskiej.

Ś. p. prof. Zaleski pozostawił po sobie cały szereg prac naukowych, ogłoszonych w językach: polskim, rosyjskim, niemieckim i francuskim. Z prac tych wymienimy najważniejsze, a mianowicie:

1) Kilka uwag o oznaczeniu czasu i szerokości miejsca zapomocą lunety przejściowej. Prace fizyczno-matematyczne t. 5 (1893), Warszawa.

2) Ueber die Bestimmung des Amoniaks in tie-

rischen Flüssigkeiten und Geweben. Archiv. f. exp. Pathologie Bd. 36 (wspólnie z Nenckim).

3) Ueber den Ammoniakgehalt des Blutes, der Organe und die Harnstoffbildung bei den Säugetieren, ibidem Bd. 37 (wspólnie z Nenckim i Pawłową).

4) Ueber das Nichtvorkommen des Argons im Blutfarbstoffe, Ch. Berichte Bd. 30.

5) Działanie niektórych sztucznych preparatów cukru na procesy trawienia. Dziennik farmaceutyczny (1898 r.), Petersburg (po rosyjsku).

6) Ueber das Verhalten des Benzoyl und Calciumsuperoxyd in Verdaungskanal des Menschen und des Hundes. Zeitsch. physiol. Chem. Bd. 27 (wspólnie z Nenckim).

7) Ueber die Harnstoffbestimmung im Harne. Ibidem Bd. 28 (1899) (wspólnie z Sałaskinem).

8) Ueber den Einfluss der Leberextirpation auf den Stoffwechsel bei Hunde. Ibidem Bd. 29 (wspólnie z Sałaskinem).

9) Untersuchungen über den Blutfarbstoff. Ibidem Bd. 30 (wspólnie z Nenckim).

10) O Heminie i jej eterach. Gazeta Lekarska. Warszawa (1900).

11) Ueber die Bestimmung des Ammoniaks in tierischen Flüssigkeiten und Geweben. Zeitsch. f. physiol. Chemie Bd. 33 (wspólnie z Nenckim).

12) Ueber die Reduktionsprodukte des Hämins durch Jodwasserstoff und Phosphoniumjodid und über die Konstitution des Hämins und seiner Derivate. Chem. Berichte Bd. 34 (wspólnie z Nenckim).

13) Ueber die Verteilung des Ammoniaks im Blute und den Organen normaler und hungernder Hunde Zeitsch. physiol. Chem. Bd. 35 (wspólnie z Horodyńskim i Sałaskinem).

14) Untersuchungen über das Mesoporphyrin. Ibidem Bd. 37.

15) Ueber die Verbindungen des Mesoporphyrins mit Eisen und Mangan.

16) Zbiór prac naukowych prof. Marcelego Nenckiego pod tyt. „Opera omnia Marceli Nencki" (1904) (wspólnie z Sieberową).

17) Sur quelques réactions communes pour pyrrol polimerisé et l'urobiline. Arch. des sciences biologiques (1911), Petersburg.

18) O redukcji pochodnych barwika krwi zapomocą cynku i kwasu solnego. Akad. Umiejętności w Krakowie (1906) wspólnie z Merunowiczem).

19) Badania nad Heminami (wspólnie z Merunowiczem).

20) Zastosowanie metody spalań elementarnych Dennstedta do analiz pochodnych barwika krwi. Tamże (1907).

21) Ueber die quantitative Bestimmung des Acetaldehyds mittelst Pyrrol und die Anwendung dieser Methode auf die Bestimmung der Milchsaüre. Zeitsch. physiol Chemie Bd. 69 (wspólnie z Sobolewą).

22) Uuntersuchungen über den Blutfarbstoff. Die Magnesiumverbindung des Mesoporphyrins. Chem. Berichte Bd. 46.

23) Badania fizyczno-chemiczne nad wodą ujścia rzeki Newy. Prace komisji wodociągowej i kanalizacyjnej w Petersburgu (1913), po rosyjsku (wspólnie z Wulffem).

24) Badania chemiczne nad gruntem ujścia rzeki Newy. Tamże (po rosyjsku).

25) Chlorkapacität des Wassers. Archiv. f. Hygiene (1914) (wspólnie z Elmanowiczem).

26) Chemja barwika krwi. Zarys badań i współczesne stanowisko kwestji. Żurnał fizyko-chimiczeskawo Obszczestwa t. 48 (po rosyjsku).

27) O metodzie Folina oznaczań kwasu moczowego we krwi. Archiw fizjologji, Petersburg (po rosyjsku wspólnie z Sachnowską).

28) Działalność naukowa ś. p. Tadeusza Koźniewskiego. Roczniki Chemji t. 2 (1922).

29) O esteryfikacji heminy. Roczniki Chemji t. 4 (1924) (wspólnie z Lindenfeldem).

30) Kilka notatek z praktyki laboratoryjnej. Kosmos t. 49 (1924).

31) Zasady przy układaniu artykułów chemicznych, które mają wejść do Farmakopei Polskiej. Wiadomości Farm. (1925).

32) Podręcznik do ćwiczeń analitycznych z chemji farmaceutycznej (1927) (wspólnie z Olszewskim). Wydany nakładem Z. Z. F. P.

33) Materjały do Farmakopei Polskiej i prace podkomisji chemicznej pod kierunkiem J. Zaleskiego. Warszawa (1929).

Przez śmierć ś. p. prof. Zaleskiego nauka polska wogóle i farmacja w szczególności tracą wybitnego uczonego światowej sławy, który dzięki swym niezwykłym zdolnościom i wytrwałej pracy pokaźnie wzbogacił skarbnicę nie tylko polskiej, ale i ogólnoludzkiej wiedzy.

Przedwczesny zgon ś. p. Profesora boleśnie odczuł cały zawód farmaceutyczny, ale szczególnie ci wszyscy, z młodszej generacji, którzy mieli sposobność bliżej stykać się z Nim podczas swych studjów. Nie stało jednego z najbardziej kochanych przewodników młodzieży farmaceutycznej...

Pozostał natomiast w sercach nieukojony szczery żal...

(E. S.).

DR. LUDWIK RZĄDKOWSKI.

Stwierdzanie wody w kwasach tłuszczowych.

Kwasy tłuszczowe, uzyskane procesem destylacyjnym, czy przez zmydlenie lub rafinację mogą zawierać wodę, ponieważ podczas tworzenia się są one zawsze pomieszane z wodą. Należy stwierdzić na tem miejscu, że wytwórcy kwasów tłuszczowych starają się o to, aby wodę z nich usunąć o ile możności jak najradykalniej. Jednak pomimo to, napotyka się w handlu na produkty, zawierające poważne ilości wody. Gdy zaś kwasy tłuszczowe łączą się z alkaljami tak, że powstają mydła, potęguje się ich bardzo poważnie wchłanialność wody. Aby stwierdzić wartość surowców w rozszczepialni i w oddziale zmydlania, ważną będzie sprawą stwierdzenie zawartości w nich wody.

Zazwyczaj stwierdza się zawartość wody w kwasach tłuszczowych w ten sposób, że suszy się próbę przy 100° C w obecności środków utleniających, przepuszczając ponad próbą prąd gazu nieczynnego. Następuje destylacja w parze wodnej oraz miareczkowanie przedestylowanych lotnych kwasów tłuszczowych. Zawartość wody równoznaczna jest przy tej metodzie czynnikowi utraty wagi minus destylat pary wodnej. Metoda ta jest bardzo skomplikowana i niepewna.

Drugi sposób stwierdzenia zawartości wody w kwasach tłuszczowych polega na stwierdzeniu tego metodą destylacyjną, podług której olej lub tłuszcz, zmieszany z ksylolem przedestylowuje się z kolbki okrągłej do graduowanego naczynia mierniczego.

Do metody tej użyłem aparatu destylacyjnego Fahrenholtza. Składa on się tylko z dwóch części: chłodnicy zwrotnej z rurką mierniczą oraz z kolbki, przymocowanej do tamtej przy pomocy zatarcia i sprężyn.

Dawidson [1]) poddał metodę tę krytyce stwierdzając, że badając mydła i masło, należy dodawać oleiny, aby otrzymać prawidłowe wyniki. *Schlenker* [2]) stwierdza tożsamo, ale tylko co do mydła, uzyskując wyniki prawidłowe co do masła. Badając kwasy tłuszczowe na zawartość wody, nie potrzeba dodawać oleiny. Metoda ta jest niezawodną, jednak nieco skomplikowaną, ale nie zupełnie bezpieczną z powodu stosowania ksylolu przy temperaturze wrzenia. Porównałem stwierdzenie wody tą metodą w kwasach tłuszczowych przy pomocy liczby kwasowej i podaję poniżej wyniki:

Stwierdzono liczbę kwasową czystego kwasu olejowego jako 199.7. W butelce perkutacyjnej umieszczono dokładnie 47,5 tego kwasu oraz 2,89 g wody, czyli zawartość wody w mieszaninie wynosiła dokładnie 5,73 proc. Po dokładnem skłóceniu składników stwierdzono ponownie liczbę kwasową, która wynosiła teraz 188,35. Około 10 g tego kwasu olejowego, zawierającego wodę, pomieszano z taką samą ilością ciężarową bezwodnego, czystego siarczanu sodowego, mieszając dokładnie oba składniki. Papkę tą umieszczono na filtrze ogrzewanym gorącą wodą, przyczem odłączył się czysty kwas olejowy, którego liczba kwasowa wynosiła 199.7. Zawartość wody obliczono podług równań.

$$199.7 : 188{,}35 = 100 : x$$
$$y = 100 - x$$
$$y = 100 - \frac{(100.\ 188{,}35)}{199{,}7}$$
$$y = 5{,}69.$$

Tem samem stwierdzono tą metodą zawartość wody w kwasie olejowym w wysokości 5,69 proc., wynoszącą teoretycznie 5,73 proc.

Dalej odważono 32,776 g tegoż samego, zawierającego wodę kwasu olejowego, do którego dodano 100 g ksylolu i kilka ziarnek gruboziarnistego piasku kwarcowego, poddając mieszaninę destylacji na łaźni glicerynowej. Po 15 minutach przechodził czysty ksylol. Po ostudzeniu pozostałości do temperatury pokojowej i dokładnem oddzieleniu warstw odczytano w graduowanem naczyniu 1,85 ccm wody, odpowiadającej 5,56 proc.

Tem samem zgadza się stwierdzenie wody podług metody odwodnienia tak z teoretyczną jej zawartością, jak i stwierdzeniem przeprowadzonem metodą destylacyjną.

Jednak w praktyce warunki są nieraz więcej skomplikowane, niż w przytoczonym powyżej przykładzie. Często mamy bowiem doczynienia z rafinowanemi kwasami olejowemi, które zawierają mniejsze lub większe ilości tłuszczów neutralnych. To też metodę odwadniania badałem na mieszaninie składającej się z różnych części kwasu olejowego i oleju rycynowego. Liczba kwasowa tej mieszaniny wynosiła 102,9, liczba zmydlenia 189,3. Do dokładnie 20 g tej mieszaniny dodano 1,280 g wody i pomieszano płyny; mieszanina zawierała tem samem 6,01 proc. wody. Jej liczba kwasowa była 96,77, a liczba zmydlenia 177,9. Po osuszeniu mieszaniny przy pomocy Na_2SO_4, otrzymałem liczbę kwasową 102,9 oraz liczbę zmydlenia 189.3. Opierając się na liczbie kwasowej można było obliczyć substancię wolną od wody (102,9:96,77=100:x) w wysokości 94,04 proc., czyli że zawartość wody wynosiła tu 5,96 proc. Rezultat obliczenia zawartości wody podług liczby zmydlenia (189.3 : 177,9 = 100 : x) przedstawiał się w wysokości 93,97 proc. substancji suchej, t. zn. że zawartość wody wynosiła tu 6,03 proc. W mieszaninach, w których przeważa obecność wolnych kwasów tłuszczowych t. zn., w których liczba kwasowa jest większą niż liczba estrowa, wystarcza najzupełniej stwierdzenie liczby kwasowej, aczkolwiek ta dokładność — w przeciwstawieniu do stwierdzenia liczby zmydlenia — nieco szwankuje. Gdy zawartość wolnych kwasów tłuszczowych pomniejsza się na korzyść zawartości tłuszczów neutralnych i to mniej więcej na 1/3, nie wystarcza już stwierdzenie liczby kwasowej w materiale suchym i mokrym, a koniecznie trzeba stwierdzić liczbę zmydlenia, aby uniknąć błędów w obliczeniu.

W obecności mydła mogą kwasy tłuszczowe wiązać większe ilości wody. Zbadano również podobny, zawierający mydło, kwas tłuszczowy, stwierdzając liczbę kwasową zwyczajnego, handlowego oleju kokosowego. Wynosiła ona tu 238.7, co odpowiada sodowej liczbie kwasowej 170.2. Odważono w butelce perkutacyjnej 40.8135 g. oleju kokosowego, dodając do niej 4.8105 g. 3.43%-owego ługu sodowego. Zawartość poddano silnemu wstrząsaniu. 4.8105 g ługu sodowego składa się z 0,165 g NaOH i 4.6455 g H_2O, które znajdują się w 45.624 g mieszaniny, zawierającej teoretycznie 10.18% wody. Liczba kwasowa mieszaniny tej wynosiła 209.7, a po wysuszeniu siarczanem sodowym 233,1. Obliczywszy ze stosunku liczb tych zawartość wody, otrzymujemy jako wynik 10,05%. Sodowa liczba kwasowa kwasu oleju kokosowego wynosiła tylko 170.2. Wynika z tego, że dodanych do mieszaniny 0.165 g wodorotlenku sodowego neutralizuje 0,96945 g kwasu oleju kokosowego, stanowiąc 42,1-ną część pierwotnych 40.813 g. 42.1-na część liczby kwasowej wynosi 5.7, które należy odliczyć. Tem samem wynosi liczba kwasowa teoretycznie, po dodaniu ługu sodowego 233,0, a faktycznie znaleziono po wysuszeniu 233.1.

Obliczenie teoretycznej liczby kwasowej można też przeprowadzić bezpośrednio. Sodowa liczba kwasowa niezmieszanego kwasu oleju kokosowego wynosiła 170,2. Na zważone 40.8135 g kwasu oleju kokosowego potrzeba celem zneutralizowania tej ilości kwasu 6046.4477 mg NaOH. Po odliczeniu dodanych 65 mg NaOH pozostaje nam jeszcze 16781.4477 mg wodorotlenku sodowego na 40,8135 g kwasu tłuszczowego, czyli na 1 g tegoż 166,1; po podzieleniu liczby tej przez 0.713 na wodorotlenek otrzymujemy 232.959, czyli okrągłe 233,0.

S t r e s z c z e n i e: Badano stwierdzanie wody w kwasach tłuszczowych, zawierających wodę, podług metody wysuszania przy pomocy suchego siarczanu sodowego. Badanie to obejmowało czysty kwas tłuszczowy, dalej kwas tłuszczowy zawierający tłuszcz neutralny oraz kwas tłuszczowy, zawierający mydło.

1) Chemiker Zeitung 1930, 934

2) Seifensieder Zeitung 1931, 96.

Doświadczenia przeprowadzono z kwasami o znanej zawartości wody i porównano je z metodą destylacyjną; wyniki doświadczeń były dostateczne, a metoda wysuszania posiada tę zaletę, że nie jest skomplikowaną.

Streszczenia z czasopism obcych.

CHEMJA ANALITYCZNA.

PRZYCZYNKI DO WYKRYWANIA POŁĄCZEŃ ORGANICZNYCH. *L. Rosenthaler* (Pharm. Zentrh. 1932, str. 263). 1) Octan rtęciowy jako utleniacz daje się stosować do utlenienia alkaloidów, pochodnych naftalenu, połączeń propenylowych alkoholi, aldehydów i węglowodanów. W tym celu ogrzewa się 0.5 g badanego związku z 5 ccm 10% roztworu octanu rtęciowego i 0.5 g kwasu octowego przez godzinę na łaźni wodnej, przyczem substancje lotne należy ogrzewać w zakorkowanej flaszce. Jeżeli żadna zmiana nie nastąpiła, dodaje się nieco kwasu solnego, przyczem octan rtęciowy redukuje się do rtęciawego, a aldehyd octowy powoduje nawet redukcję do metalicznej rtęci. Z kwasów daje się utlenić jedynie kwas winowy. 2) Reakcje z cyjankiem i rodankiem rtęciowym. Rozcieńczone roztwory badanych związków zadaje się rozcieńczonym roztworem siarczanu miedzi, a następnie 1/10 N kwasem pruskim i 1/10 N rodankiem amonowym. W ten sposób reagują z cyjankiem miedziowym: alfa-naftol (strąt niebieskawy), pyrokatechina (strąt brunatny), hydrochinon (strąt biały), pyrogallol (jasno brunatny), kwas protokatechowy (brunatnawy do popielatoniebieskiego), kwas gallusowy (jasno-brunatny), garbnik (biały), p-aminofenol (bronzowy), alfa-naftylamina (niebieski), m-fenylenodwuamina (bronzowy), adrenalina (czerwonawe zabarwienie), antypiryna (bronzowe), piramidon (niebieskie), apomorfina (brudno fioletowe). Z rodankiem miedziowym: betanaftol (strąt szary), p-fenylenodwuamina (jasno-brunatny), m-fenylenodwuamina (brunatno-szary), kwas gallusowy (brunatny). Z siarczanem miedziowym reagują: p- i m-fenylenodwuamina, piramidon. 3) Reakcja barwna m-krezolu z waniliną w kwasie siarkowym. Odczyn tożsamości mirry (D. A.-B. 6.) z waniliną w kwasie siarkowym (czerwone zabarwienie) jest reakcją m-krezolu, składnika eterycznego olejku. 4) Zachowanie się zasad organicznych wobec odczynnika Schiffa (kwas fuksynosiarkawy). Z odczynnikiem tym dają czerwone zabarwienie wszystkie dostatecznie silne i w wodzie rozpuszczalne zasady, jak m. in. anilina, antypiryna, brucyna, chinina, sześciometylenoczteroamina, pirydyna, piperazyna, weratryna. Odczyn ten nie jest zatem specjalnym przywilejem pyramidonu. 5) Tworzenie się kwasu pruskiego z organicznych soli amonowych. Wiele organicznych soli amonowych, jak np. mrówczan amonowy, daje pod wpływem środków odciągających wodę (P_2O_5) cyjanowodór: $HCOONH_4 - 2H_2O$ HCN. W ten sposób zachowują się sole amonowe kwasów benzoesowego, octowego, mlecznego, szczawiowego, salicylowego, winowego i cytrynowego. Cyjanowodór daje się przeprowadzić w cyjanek sodowy, który wykrywa się zwykłemi metodami służącemi do tego celu. *H.*

ODCZYN WERONALU I LUMINALU Z WODĄ BROMOWĄ. *C. G. van Arkel* (Pharm. Zentrh. 1932, str. 297). Jeżeli do roztworu 0.1 luminalu w 2 ccm wody i 3 kropli 4 N NaOH dodać 8 ccm nasyconej, świeżej wody bromowej, powstaje natychmiast biały krystaliczny strąt. Związek otrzymany topnieje w 163° i zawiera 30.4% bromu. W tych samych warunkach daje weronal dopiero po pewnym czasie strąt grubokrystaliczny, topniejący w 152° i zawierający 43.8% bromu. *H.*

OZNACZENIE NIEZNACZNYCH ILOŚCI JODU. *L. W. Winkler* (Pharm. Zentrh. 1932, str. 457). Dla oznaczenia małych ilości jodu obok bromków i chlorków rozpuszcza się około 1 g badanej soli w 10 ccm wody, dodaje 1 g grubo sproszkowanego bromku potasowego, 2 ccm czterochlorku węgla i 5 ccm dymiącego HCl i dokrapla z mikrobiurety, wśród wstrząsania, 1/100 N roztworu bromianu potasu, aż do bezbarwności uprzednio czerwonawego czterochlorku węgla. Wedle równania: $J + Br_2 = JBr + Br$, odpowiada 1 ccm bromianu 0.6346 mg jodu. Metody tej stosować nie można dla ilości mniejszych od 2 mg jodu w 1 g badanego związku.

H.

CHEMJA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH.

OZNACZANIE SACHARYNY W PIWIE. *H. E. Heesterman* (Pharm. Zentrh. 1932, str. 331). Sacharynę wyciąga się mieszaniną równych objętości eteru i eteru naftowego, a pozostałość po odparowaniu rozpuszczalników gotuje się przez 1/2 godziny z 3NHCl przy użyciu chłodnicy zwrotnej. Po zalkalizowaniu zapomocą KOH destyluje się, a przedestylowany amonjak miareczkuje 0.001 N HCl a ponadto oznacza kolorymetrycznie, jeżeli zachodzi potrzeba. Metoda ta pozwala na oznaczenie 5 mg sacharyny w litrze piwa. Autor uczulił ją w dalszym ciągu oznaczając w ten sposób 1 mg sacharyny w litrze.

H.

WYKRYWANIE REDUKUJĄCYCH WĘGLOWODANÓW. *P. H. Bose* (Pharm. Zentr. 1932, str. 425). — Przy ogrzewaniu bardzo rozcieńczonego alkoholowego roztworu o-dwunitrobenzolu z wodnym rozworem zasady lub amonjakiem otrzymuje się blado-żółte zabarwienie. Jeżeli do mieszaniny tej dodać odrobinę redukującego cukru, barwa przechodzi w ciemnofioletową. Nieredukujące węglowodany nie reagują nawet po dłuższem gotowaniu. Najlepsze wyniki osiągnął autor mieszając 2 ccm 25% roztworu węglanu sodowego z 1 kroplą 1% odczynnika i zmiennemi ilościami roztworu redukującego cukru i ogrzewając najwyżej przez minutę nad całkiem małym płomieniem, przyczem zabarwienie występowało już po 15 — 20 sekundach ogrzewania. Granica czułości reakcji waha się pomiędzy 0.003 (arabinoza) a 0.01 mg cukru w 1 ccm. Reakcja ta, właściwa cukrom redukującym, nie zachodzi z sacharozą, rafinozą, skrobią i innemi nieredukującemi węglowodanami, dalej sorbitem, mannitem, gliceryną, glukozydami, kwasem mlekowym, aromatycznemi i alifatycznemi aldehydami z wyjątkiem aldehydu mrówkowego, który reaguje dopiero przy wyższem stężeniu (ponad 0.58%).

H.

OZNACZANIE CUKRU WEDLE BERTRANDA I MEISSLA. *C. Luckov* (Pharm. Zentrh. 1932, str. 442). — Dla uniknięcia przeszkód w wykonaniu oznaczenia należy badany płyn rozcieńczyć w ten sposób, aby w 75 ccm mieściło się conajwyżej 4.5 g cukru, ponadto należy przeprowadzić podział na 3 grupy: 1) Wódki i soki surowe z zawartością niższą od 2 g cukru: 50 ccm rozcieńcza się w kolbce objętości 100 ccm 25 ccm wody i 5 ccm HCl (1.19) i ogrzewa przez 2½ do 5 minut na łaźni wodnej do temperatury 67 — 70°, utrzymuje w tej temperaturze wśród wstrząsania przez 5 minut i następnie szybko oziębia do 15°. Po zobojętnieniu ługiem sodowym dopełnia się wodą do 100 ccm i miareczkuje 20 ccm roztworu. 2) Likiery i t. p. z zawartością do 45%: 10 g rozcieńcza się wodą do 75 ccm, poddaje inwersji j. w., rozcieńcza po zobojętnieniu 20 ccm do 100 ccm i miareczkuje 20 ccm rozcieńczonego roztworu. 3) Roztwory cukru, soki owocowe, oranżady, cytronady i t. p. z zawartością około 65% cukru: 5 g rozcieńcza się jak pod 2), inwertuje, rozcieńcza 25 ccm zobojętnionego roztworu do 100 ccm i miareczkuje do 20 ccm rozcieńczenia.

H.

CHEMJA FARMACEUTYCZNA. FARMACJA STOSOWANA.

NOWA METODA JODOMETRYCZNEGO OZNACZANIA NOWOKAINY. *J. Rae* (Pharm. Zentrh. 1932, str. 279). — 10 ccm 1% roztworu nowokainy zadaje się w kolbie miarowej 100 ccm objętości 5 ccm rozcieńczonego kwasu siarkowego i 50 ccm 1/10 N roztworu jodu i dopełnia wodą do 100 ccm. Mieszaninę wstrąsa się dokładnie i pozostawia w ciemnem miejscu około 10 minut. Następnie sączy się ciecz przez watę, odrzuca pierwszych 10 ccm, rozcieńcza następnych 25 ccm 50 ccm wody i miareczkuje 1/10 N roztworem tiosiarczanu sodu. Zużytej objętości tiosiarczanu nie należy odliczać od 25 ccm 1/10 N jodu, lecz od 12,5 ccm, gdyż roztwór jodu rozcieńczono dwukrotnie przez dodatek wody. Otrzymana liczba (1 ccm 1/10 N jodu odpowiada 0.0166 g nowokainy) pomnożona przez 0.01666 daje zawartość procentową nowokainy w badanym roztworze.

Obecność adrenaliny tak nieznacznie wpływa na wyniki oznaczenia, że można błąd ten praktycznie zupełnie pominąć.

H.

OZNACZANIE DROBNYCH ILOŚCI MORFINY W MIESZANINACH MORFINY Z KWASEM ACETYLOSALICYLOWYM. *E. Schulek i F. Szeghö* (Pharm. Zentrh. 1932, str. 241). — Odważa się do zlewki 25 ccm. objętości 1 g. mieszaniny, która może zawierać 5 — 30 mg. soli morfiny wzgl. zasady wolnej, rozpuszcza w 5 ccm. 10% NaOH i ogrzewa 2 — 3 minuty na łaźni wodnej. Do oziębionego roztworu zadanego 2 kroplami roztworu błękitu metylowego jako wskaźnika, dokrapla się 1/1 N kwasu solnego, aż do zmiany barwy niebieskiej w żółtą (pH 9.15) i przenosi go do lejka rodzielczego objętości 50 ccm, przemywając zlewkę trzykrotnie 10 kroplami wody. Poreakcyjny roztwór wywyciąga się pięciokrotnie 15 ccm. mieszaniny alkoholu izopropylowego (1 część) i chloroformu (3 części), przyczem wskazane jest silne kłócenie mieszaniny. Połączone wyciągi, przesączone przez odrobinę waty wytrząsa się następnie 5 ccm. 0.8% roztworu kwaśnego węglanu sodwego, który przemywa się zkolei 3 — 4 ccm. chloroformu, łączy chloroform z uprzednio otrzymanemi wyciągami w alkoholu izopropylowym i chloroformie i powtarza tę operację jeszcze raz. Na wacie należy umieścić przed sączeniem wyciągów 0.5 g. odwodnionego siarczanu sodowego, dla równoczesnego osuszenia sączonego roztowru.

Rozpuszczalnik oddestylowuje się w obecności pumeksu dla uniknięcia przegrzania się cieczy, aż do pozostałości 5 ccm. dodaje 10 ccm. 2/100 N kwasu siarkowego odpędza resztę rozpuszczalnika na łaźni wodnej i odmiareczkowuje nadmiar kwasu siarkowego 2/100 N ługiem sodowym w obecności czerwieni metylowej jako wskaźnika. 1 ccm. 2/100 N kwasu siarkowego odpowiada 0.007512 g. chlorowodorku morfiny. Jeżeli chodzi o oznaczenie w mieszaninie morfiny z salicylanem sodowym, postępuje się w ten sam sposób, odpada jedynie zmydlenie wzgl. zobojętnienie ługiem sodowym wspomniane na wstępie. *H.*

NOWA METODA OZNACZANIA WARTOŚCI SPORYSZU. *W. Küssner i P. Wolf* (Pharm. Zentrh. 1932, str. 278). — 25 g ogrubnie sproszkowanego surowca wyciąga się 120 g. chloroformu przez godzinę w flaszce aptecznej 150 ccm objętości. Wyciąg chloroformowy sączy się następnie przez przykryty składany sączek 15 cm średnicy.

60 g przesączu uwalnia się zupełnie od chloroformu przez odparowanie w misce porcelanowej 10 cm średnicy na łaźni wodnej wśród ciągłego mieszania. Pozostałość rozpuszcza się po ostygnięciu w 15 ccm eteru i sączy przez gładki sączek 7 cm średnicy do cylinderka szklanego objętości 25 ccm podzielonego na 1/10 ccm. Miseczkę i sączek przemywa się taką ilością eteru, aby otrzymać w rezutacie 24 ccm przesączu. Następnie dodaje się 1 ccm 5% roztworu kwasu pikrynowego w benzolu, miesza ostrożnie i odstawia.

Ilość tworzącego się osadu stoi w pewnym oznaczonym stosunku do zawartości alkaloidów w badanym sporyszu. Surowiec małowartościowy można rozpoznać już dzięki temu, że nie otrzymuje się pod wpływem kwasu pikrynowego żadnego zmętnienia lub że zmętnienie to jest bardzo nieznaczne. Osad pikrynianów alkaloidów mierzy się po 24 godzinach. Należy baczyć, aby osad nie pozostał na ścianach naczynia, czemu zapobiec można przez kilkakrotny pionowy obrót cylinderka.

H.

OZNACZANIE ALKALOIDÓW W SEMEN SABADILLAE. *F. Gstirner* (Pharm. Zentrh. 1932, str. 364). — Autor zmodyfikował następująco metodę Frommego: 5 g sproszkowanego surowca zadaje się w flaszce objętości 150 ccm 50 g eteru i 5 g 10% amonjaku i wstrząsa często i silnie przez pół godziny. Następnie sączy się eterowy roztwór do kolby 200 ccm objętości za pomocą sączka składanego (15 cm średnicy) nakrywając go płytką szklaną lub szalką Petriego. Z 30 g przesączu oddestylowuje się eter na łaźni wodnej, a po oziębieniu waży się kolbkę dokładnie do pierwszego miejsca dziesiętnego. Pozostałość rozpuszcza się ponownie w 10 ccm eteru, zadaje 25 ccm 0.5% HCl i sączy roztwór przez składany sączek (10 cm średnicy). 25 g przesączu alkalizuje się 8 — 10 kroplami 25% amonjaku, a następnie wytrząsa się go trzykrotnie każdorazowo przez dwie minuty 15, 10 i 10 ccm chloroformu. Wyciągi te sączy się przez mały, gładki sączek (średnica 5,5 cm) do kolby objętości 150 ccm i oddestylowuje chloroform na łaźni wodnej. Pozostałość rozpuszcza się w 10 ccm alkoholu, zadaje 10 ccm wody i 3 kroplami czerwieni metylowej, poczem miareczkuje się 1/10 N HCl. 1 ccm 1/10 N kwasu solnego odpowiada 0.0625 g alkaloidów w przeliczeniu na weratrynę. Obliczenie: Ilość ccm zużytego 1/10 N HCl mnoży się przez 2.5, co odpowiada procentowej zawartości alkaloidów w przeliczeniu na weratynę.

H.

NIEZGADZAJĄCA SIĘ MIESZANINA SOLI STRYCHNINY (SIARCZANU) Z JODKAMI ALKALJÓW (JODKIEM POTASU). *Hargraeves* (Pharm. Zentrh. 1932, str. 264). — Przy zmieszaniu nasyconego roztworu siarczanu strychniny z 10% roztworem jodku potasu powstaje krystaliczny osad jodowodorku strychniny $C_{21}H_{22}N_2O_2HJ.\ H_2O$. Strąt ten powstaje również w mieszaninie zawierającej 0.065 g siarczanu strychniny i 0.1 g KJ w 100 ccm wody. 1 g jodowodorku strychniny rozpuszcza się w ok. 345 ccm wody przy 25° C. rozpuszczalność ta atoli zmniejsza się znacznie w obecności nadmiaru rozpuszczalnego jodku znajdującego się w roztworze. Jeżeli roztwór taki przygotować z wodą niedestylowaną, przyjmuje on szybko zabarwienie żółte, a tworzący się osad przybiera brunatno-czerwone zabarwienie. Ten igiełkowaty strąt topnieje przy 252 — 254° wśród rozkładu i przedstawia prawdopodobnie nadjodek strychniny, praktycznie nierozpuszczalny w wodzie, mało również rozpuszczalny w alkoholu.

H.

Sprawy zawodowe.

WYBORY DO WYDZIAŁU KONDYCJONUJĄCYCH MAGISTRÓW FARMACJI MAŁOP. ZACH. W KRAKOWIE.

ODEZWA

Do P. T. Kolegów i Koleżanek!

Trzechletnia kadencja obecnego Wydziału Kond Mag. Farm. Małop. zach. kończy się w bieżącym ro-

ku, wobec czego Krakowski Urząd Wojewódzki reskryptem z dnia 10 sierpnia (umieszczonym w dzienniku Wojew. z dnia 15. VIII. 1932. Nr. 15, poz. 118) rozpisał na dzień 30 września r. b. nowe wybory. Poniżej podajemy w streszczeniu przepisy wyborcze do Wydziału.

Wydział Kond. Mag. Farm. Małop. zach. składa się z sześciu członków i trzech zastępców; czynne i bierne prawo wyborcze posiada każdy magister farmacji, zatrudniony w służbie farmaceutycznej (w obrębie Gremjum Krakowskiego) w aptece publicznej, lub zakładowej, który jest obywatelem polskim w pełnem używaniu praw obywatelskich, a nie jest członkiem Gremjum. Wybory przeprowadza Województwo. Wybory odbywają się przez głosowanie, zapomocą zamkniętych kart wyborczych, które Urząd Wojewódzki roześle (w połowie września) uprawnionym do głosowania.

Karta wyborcza składa się z dwóch części: z górnej, w której wpisuje się nazwiska kandydatów i ich zastępców i z dolnej, od górnej perforowanej, na której głosujący wypisuje swe nazwisko, imię i stanowisko służbowe. Górną część należy zakleić.

Wypełnioną kartę głosowania należy w ofrankowanej kopercie przesłać do Wojewódzkiego Urzędu Zdrowia w Krakowie, ul. Basztowa.

Przy samem skrutynjum komisja sprawdza dolne odcinki t. zn. czy upoważnieni do głosowania oddali swe głosy, poczem odrywa dolną część. Wszystkie karty zostają następnie zmieszane, poczem otwiera się pozostałą górną część do obliczenia głosów. Odrywanie dolnej części przed otwarciem karty ma na celu zachowanie tajności wyborów. Dla uniknięcia nieważności głosu należy postępować ściśle według wyżej podanych wskazówek. Dolnej części karty nie odrywać. Kartę należycie wypełnić i w kopercie przesłać do Wojewódzkiego Urzędu tak, aby najdalej w dniu 29 września b. r. była doręczona Urzędowi Wojewódzkiemu, gdyż skrutynjum odbędzie się dnia 30 września o godzinie 10-ej przed południem. Po skrutynjum nadeszłe karty nie wchodzą w rachubę.

Wydział. Kondycjonujących Magistrów
Farmacji Małopolski zachodniej w Krakowie.

LISTA KANDYDATÓW.

W związku ze zbliżającemi się wyborami do Wydziału Kondycjonujących Magistrów Farmacji Małopolski zachodniej, na odbytem dnia 4.IX. b. r. Walnem Zebraniu Oddziału Krakowskiego Z. Z. F. P. wyłoniono listę kandydatów w następującym składzie:

Członkowie:

Mr. Ćwiertniewicz Jan, Kraków, ul. Pomorska 1.
Mr. Finder Salomon, Kraków, ul. Czapskich 1.
Mr. Follprecht Franciszek, Kraków, ul. Zamoyskiego 181.
Mr. Gutterówna Regina, Kraków, ul. Dietlowska 37.
Mr. Miętus Stanisław, Kraków, ul. Arjańska 14.
Mr. Urbański Stefan, Kraków, ul. Pędzichów 18.

Zastępcy:

Mr. Rudich Gerszon, Kraków, ul. Długa 55.
Mr. Wojtys Tytus, Tarnów, Apteka Kasy Chorych.
Mr. Zabierzewski Tadeusz, Kraków, ul. św. Bronisławy 11.

Ze względu na to, że powyżsi koledzy znani są Oddziałowi Krak., jako czynni działacze związkowi, Zarząd Oddziału Krak. wzywa Kolegów uprawnionych do głosowania, do oddawania swych głosów na wyżej wymienionych kandydatów. Zwraca się przytem uwagę, że przy głosowaniu należy ściśle przestrzegać wskazówek wymienionych w komunikacie Wydziału Kondycjonujących Magistrów Farmacji Małop. zach., oraz wypisywać nazwiska pełnemi imionami i adresami, by nie narazić się na unieważnienie głosu.

Zarząd Oddziału Krakowskiego Z. Z. F. P.
d. Tow. „Unitas".

Niedobory finansowe Z. U. P. U.

W dniu 29 i 30 sierpnia r. b. odbyło się posiedzenie Rady Zarządzającej Związku Zakładów Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych. Przedmiotem obrad była sprawa funduszu bezrobocia pracowników umysłowych, który jak wiadomo jest wyczerpany. Wypłata zasiłków przez Zakłady Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w dotychczasowych rozmiarach ma w roku b. według przewidywań wytworzyć deficyt w dziale braku pracy na kwotę około 39 miljonów.

W związku z powyższem Ministerstwo Opieki Społecznej zażądało od Związku Zakładów przedłożenia wniosków nowelizacyjnych rozporządzenia Prezydenta o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, któreby zmierzały do takiego ograniczenia świadczeń dla bezrobotnych pracowników umysłowych, ażeby w wyniku tych ograniczeń możnaby uzyskać pokrycie powyższego 30 miljonowego deficytu.

Przedstawiciele Unji Zw. Zaw. Prac. Umysłowych już podczas debat nad tą sprawą w Zakładzie Warszawskim podkreślali, że podobne rozwiązanie zagadnienia jest zbyt jednostronne i kładzie się całym ciężarem na barki pracowników umysłowych, którzy i tak przez sam fakt utracenia pracy zostali ciężko dotknięci kryzysem i znajdują się wraz z rodzinami w sytuacji bez wyjścia, że wobec tego decyfit ten nie może być pokryty wyłącznie przez ograniczanie zasiłków, któreby dla uzyskania należytego efektu finansowego musiałyby być ograniczone o 50%, ale, że do świadczeń na rzecz bezrobotnych należy pociągnąć wszystkie sfery społeczne, a przedewszystkiem pracodawców, jak również pracownicy mają prawo żądać dopłat ze Skarbu Państwa na rzecz funduszu dla bezrobotnych pracowników umysłowych.

Przedstawiciel Rządu w odpowiedzi oświadczył, że w obecnej sytuacji mowy być nie może o jakichkolwiek dopłatach na ten cel ze Skarbu Państwa, że również Rząd nie zgodzi się na jakiekolwiek obciążenie pracodawców, gdyż uważa, że Zakłady pracy dalej opłatami publicznemi obciążać nie można.

Mimo tego stanowiska Rządu przedstawiciel Ministerstwa Opieki Społecznej żądał od Związku Zakładów wniosków, któreby znalazły wyjście z tej sytuacji, jakkolwiek Rząd swem oświadczeniem przekreślił szereg możliwości, i z którego to oświadczenia wynikało, iż Rząd milcząco pragnie, by Związek Zakładów, ciało samorządowe nie mając innego wyjścia, sam przedstawił wnioski, ograniczające świadczenia.

Delegat Unji na powyższem posiedzeniu miał niesłychanie trudne stanowisko. Podstawą debat były wnioski Zakładu Warszawskiego, które pragnęły u-

chronić bezrobotnych pracowników od obcięcia świadczeń i znajdowały pokrycie, przewidywanego deficytu w podwyższeniu składki w części od pracowników o 2% i zmniejszeniu zasiłków dla bezrobotnych o 10%. Jak się okazało wnioski te nie rozwiązywały zagadnienia pokrycia całego deficytu. Wobec tego rozważano dalej możliwość dalszego obniżenia świadczeń, przyczem grupa pracodawców zgłosiła wniosek o obcięcie świadczeń tego rodzaju, któreby obniżało świadczenia od 50 do 80% zależnie od grup zarobkowych.

Przedstawiciele sfer pracowniczych godząc się na wniosek o dopłatach ze strony pracowników umysłowych rozumieli, że jest to nowe obciążenie sfer pracowniczych w obecnej ciężkiej sytuacji ekonomicznej. Niemniej uważali, że bezrobotni pracownicy umysłowi są znacznie w gorszej sytuacji od zarobkujących kolegów, że w czasie obecnego kryzysu zorganizowani pracownicy w związkach zawodowych dostarczyli dużo dowodów ofiarności na rzecz niezarobkujących kolegów, że wobec tego słusznem jest pociągnięcie również do świadczeń na rzecz bezrobotnych tych, którzy są niezorganizowani i, którzy się do tej ofiarności nie poczuwają, tembardziej, że bądź co bądź pracownik, któremu płacę zmniejszono jest w każdym bądź razie w lepszych warunkach od człowieka pozbawionego posady.

Wobec nierozwiązania zagadnienia przez podwyższenie składki o 20% od pracowników i skreślenie zasiłków o 10%, przedstawiciele sfer pracowniczych uznali za wskazane możliwość zaciągnięcia pożyczki przez dział funduszów bezrobocia w dziale emerytalnym ubezpieczenia pracowników umysłowych. Pożyczka ta stanowiłaby kwotę około 5 miljonów, co stanowiłoby 1% ogólnych rezerw emerytalnych. Pracownicy uważali, że zaciągnięcie tego rodzaju pożyczki nie jest groźnem dla funduszów emerytalnych i, że w latach konjunktury renowacja funduszu bezrobocia o zwrot pożyczki z działu emerytalnego może nastąpić w przeciągu jednego roku. Przedstawiciel Rządu i na to zgodzić się nie chciał.

Wobec powyższych oświadczeń przedstawiciela Ministerstwa w dniu 30 sierpnia r. b. podczas trwających obrad Rady Zarządzającej Związku Zakładów Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych delegacja Prezydjum Unji uzyskała audjencję u p. wiceministra **Rożnowskiego** w Ministerstwie Opieki Społecznej, któremu przedstawiła następujące stanowisko Unji w sprawie deficytu funduszu bezrobocia.

Unja zgłasza zastrzeżenia, co do jednostronnego sposobu rozwiązania deficytu w dziale bezrobocia w Zakładach Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych przez uzyskanie dopłat ze Skarbu Państwa, przez za wypadek braku pracy. Unja jest zdania, że środki do pokrycia tego deficytu winny się znaleźć przez pociągnięcie do świadczeń pracowników i pracodawców, przez uzyskanie dopłat ze Skarbu Państwa, przez zaciągnięcie pożyczki w pewnej wysokości w dziale emerytalnym i: że wykluczenie tych możliwości przez oświadczenie Rządu i chęć uzyskania równowagi finansowej funduszu bezrobocia, przez ograniczenie świadczeń jest niesłusznem i z tego powodu Unja wyraża swoje zasadnicze zastrzeżenia.

Pan Wiceminister Rożnowski nie dał konkretnej odpowiedzi i ubolewał wyłącznie nad złym stanem Skarbu Państwa, tłumacząc przytem brak dopłat do działu braku pracy pracowników umysłowych tym faktem, że istnieje ubezpieczenie emerytalne pracowników umysłowych, gdy robotnicy tego ubezpieczenia nie mają.

Wobec tego stanowiska wiceministra i stanowiska przedstawicieli w Radzie Zarządzającej Związku Zakładów, przedstawiciele grupy pracowniczej obawiając się, iż nominaci w Radzie Zarządzającej wraz z grupą pracowników przegłosują dopłaty, a z grupą pracodawców przegłosują obniżenie znacznie świadczeń, postawili wniosek, zawierający kilka punktów i zażądali łącznego nad nim głosowania, przyczem oświadczyli, iż wrazie, gdyby ten wniosek nie przeszedł, to pracownicy będą głosowali przeciwko wszystkim innym wnioskom. Treść tego wniosku jest następująca:

„Rada Zarządzająca Związku Zakładów Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych po zakomunikowaniu jej treści pisma Pana Ministra Opieki Społecznej z dnia 29 lipca r. b. Nr. 3152/U. U. w sprawie rozważenia wywołanej kryzysem gospodarczym sytuacji w dziale ubezpieczenia na wypadek braku pracy i przedstawienia środków zaradczych, mogących stanowić wystarczającą podstawę do zrównoważenia finansowego tego działu ubezpieczenia na zasadzie samowystarczalności oraz po zaznajomieniu się z jednomyślną uchwałą Tymczasowej Komisji Zarządzającej Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Warszawie z dnia 27 lipca r. b., dotyczącą środków zaradczych w dziale ubezpieczenia na wypadek braku pracy, przedstawioną Związkowi Zakładów w myśl § 8 statutu Związku dla powzięcia właściwej uchwały uchwala co następuje:

Zważywszy, że

wobec oświadczenia Pana Ministra wykluczona jest w obecnej konjunkturze gospodarczej podwyżka obciążenia warsztatów pracy, z czego wynika, iż bezpośrednie zastosowanie art. 102 ust. 2 w myśl wniosku, uchwalonego na ostatniem posiedzeniu Rady Zarządzającej — jest obecnie wykluczone, jak również wykluczona jest pomoc Skarbu Państwa w formie pożyczki lub dotacji,

niedopuszczalne jest trwałe pokrywanie niedoborów działu ubezpieczeniowego na wypadek braku pracy z funduszów działu ubezpieczenia emerytalnego, a przejściowe lub krótkoterminowe zadłużanie się działu ubezpieczenia na wypadek braku pracy może — zdaniem Rady Zarządzającej — być dokonywane tylko przy należytym zakwarantowaniu funduszów działu emerytalnego,

fundusze działu ubezpieczenia na wypadek braku pracy uległy zupełnemu wyczerpaniu, gdyż zużyte zostały już fundusze rezerwowe, nagromadzone w latach lepszej konjunktury, a w niektórych Zakładach wyczerpane zostały nawet fundusze, uzyskane z zastawienia w dziale ubezpieczenia emerytalnego zaległych należności składkowych dział ubezpieczenia na wypadek braku pracy (w granicach, uznanych przez Radę Zarządzającą Związku Zakładów za dopuszczalne) i już w najbliższy okres konieczność zastosowania takich środków, wynika ze stosunku wpływów do wydatków, przekraczających dwukrotną wysokość wpływów, a dłuższe utrzymywanie tego stanu mogłoby uniemożliwić odzyskanie równowagi finansowej tego działu ubezpieczenia.

Rada Zarządzająca Związku Zakładów Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych wobec społecznych i państwowych konsekwencyj tego stanu rzeczy po-

stanawia przedłożyć Panu Ministrowi Opieki Społecznej niżej podane wnioski: stanowiące wystarczającą podstawę zrównoważenia finansów działu ubezpieczenia pracowników umysłowych na wypadek braku pracy:

1) niezależnie od uprawnień, przewidzianych w art. 102 ust. 2 upoważnić Radę Ministrów do podwyższenia składek na ubezpieczenie na wypadek braku pracy w części przypadającej od ubezpieczonych, — nie wyżej niż o 2% płacy podstawowej;

2) obłożenie zasiłków opłatą kryzysową w wysokości 10% w skali progresywnej;

3) pociągnięcie do składek dwuch nowych grup uposażeń (640 i 720 zł. miesięcznie);

4) zniesienie zasiłków dla opuszczających granice kraju, zniesienie martwych sezonów, rozszerzenie pojęcia „zajęcie przejściowe".

Pozostały niedobór w kwocie C. a. 5.400 tys. zł. Rada Zarządzająca uważa za możliwe pokryć w drodze pożyczek z działu emerytalnego należycie zabezpieczonych. Przewidziana pożyczka wynosi około 1% rezerwy działu emerytalnego na 1 stycznia 1932 r., zaś w latach pomyślnych (1928 — 1929 r.) tworzyły się w dziale braku pracy rezerwy roczne znacznie przekraczające proponowaną pożyczkę. Znajduje ona uzasadnienie również w tem, aby nie przerzucać całego niedoboru jednostronnie na ubezpieczonych. Istnieje wprawdzie możliwość pokrycia powyższego niedoboru w drodze zwiększenia okresu wyczekiwania, jednak ze względu na to, iż w ten sposób znaczne grupy ubezpieczonych zostałyby całkowicie pozbawione zasiłków, Rada Zarządzająca prosi Pana Ministra o niestosowanie tego środka.

Przewidziane wyżej środki zaradcze winny być traktowane jako przejściowe i wprowadzone w drodze rozp. Rady Ministrów, na wniosek Ministra Opieki Społecznej z oznaczeniem okresu ich działania, który nie może być dłuższy niż rok.

Przedłużanie mocy obowiązującej tych rozporządzeń może być uskuteczniane w tym samym trybie na dalsze okresy, niedłuższe niż rok.

Gdyby równowaga finansowa działu ubezpieczenia na wypadek braku pracy mogła być zachowana przy częściowem ich stosowaniu, winno nastąpić w tym samym trybie odpowiednie ich ograniczenie względnie częściowe uchylenie, a w momencie osiągnięcia równowagi finansowej, zapewnionej przy normalnej składce i normalnych świadczeniach — całkowite uchylenie środków przejściowych.

Aż do osiągnięcia równowagi finansowej przez zastosowanie zaproponowanych Panu Ministrowi środków zaradczych na pokrycie niedoborów działu ubezpieczenia na wypadek braku pracy, mogą być zaciągane odpowiednie pożyczki z funduszów działu ubezpieczenia emerytalnego przy uzyskaniu gwarancji Skarbu Państwa.

Rada Zarządzająca Związku Zakładów Ubezpieczeń celem niedopuszczenia do znaczniejszych zaległości i w uwzględnieniu okoliczności, że składka na ubezpieczenie na wypadek braku pracy po jej podwyższeniu składałaby się około 80% z opłat pracowników, — przyjęcie stałej zasady, że z powodu każdego wypadku nieprzekazania Zakładowi potrąconych pracownikowi składek z ewentualnem uwzględnieniem nieznacznej zwłoki, należy występować o wyznaczenie kary za wykroczenie, przewidziane w art. 58 Prawa o Wykroczeniach, przyczem Rada Zarządzająca zwraca Zakładom uwagę na łączącą się z tem celowość uskutecznienia przypisu składek z uwidocznieniem części, przypadającej od pracodawcy i od pracownika.

Rada Zarządzająca postanawia zwrócić się do Pana Ministra Opieki Społecznej z uprzejmą prośbą o poczynienie kroków wobec właściwych władz państwowych i samorządowych celem spowodowania wyrównania zaległości składkowych ze strony władz, urzędów i instytucyj państwowych oraz samorządowych i bieżącej opłaty składek wobec tego, że procent tych zaległości w ogólnej sumie wynosi przeciętnie ponad 25%".

„DZIEŃ PRACOWNIKA UMYSŁOWEGO"

Akcja konsolidacyjna ruchu pracowników umysłowych uwieńczona powstaniem „Unji Pracowników Umysłowych" i Centralnej Rady pracowniczej wchodzi obecnie w drugi etap, którego celem jest zjednanie dla organizacji zawodowych pracowników chodzących luzem. W tym celu Rada Okręgowa Unji w Warszawie organizuje 25 września r. b. wielki dzień propagandy pod nazwą „Dzień Pracownika Umysłowego". Tydzień poprzedzający „Dzień Pracownika" wypełniony będzie propaganda wewnątrz Związków w postaci odczytów, zebrań agitacyjnych i t. p. zaś 25 września zorganizowane zostaną zawody sportowe na boiskach i przystaniach Związków, odczyty publiczne i akademja. Z okazji dnia wydane zostaną broszury omawiające cele ruchu zawodowego pracowników umysłowych, ulotki, afisze i t. p.

Naczelnem hasłem „Dnia Pracownika Umysłowego" ma być hasło: „wszyscy w szeregi Związków Zawodowych i żądanie obniżki cen".

Przedsiewzięcie to budzi duże zainteresowanie w szeregach pracowniczych.

Mieimy nadzieje, że „Dzień Pracownika Umysłowego" wpłynie również dodatnio na nienależących jeszcze do Związku kolegów farmaceutów: może uświadomią oni sobie, iż tylko w „jedności siła" i, że obowiązkiem każdego zawodowca jest należenie do swej organizacji zawodowej.

Ruch związkowy.

Z ZARZĄDU GŁÓWNEGO Z.Z. F. P.

PROTOKÓŁ NR. 238.

posiedzenia Prezydjum Zarządu Głównego Z. Z. F. P. z dnia 31.VII. 1932 r.

Obecni koledzy: *Edm. Szyszko, Cz. Fink-Finowicki* i *Cz. Nałęcz.*

Przewodniczący — kol. *Edm. Szyszko*, protokółuje kol. *Nałęcz.*

Na porządku dziennym:

1) Odczytanie protokółu z poprzedniego posiedzenia Prezydjum,
2) Uchwały Zjazdu,
3) Sprawy bieżące,
4) Wolne wnioski.

1) Protokół Nr. 237 po odczytaniu zatwierdzono.

2) Po przeprowadzonej dyskusji nad uchwałami Zjazdu, postanowiono:

1) wystosować memorjał do Dep. Służby Zdrowia oraz wszystkich Uniwersytetów w sprawie nadprodukcji w zawodzie aptekarskim.

2) wystosować okólnik do Oddziałów z wezwaniem do zwalczania sił niefachowych oraz do wzmocnienia pracy organizacyjnej przez Oddziały.

3) W związku z wyjazdem na urlop prezesa kol. *Edm. Szyszko*, funkcje prezesa przekazano kol. *Fink-Finowickiemu*.

4) *Kol. Nałęcz* podał do wiadomości, że protokólanci XVI Zjazdu Delegatów przyrzekli w najbliższych dniach wykończyć protokół. Protokół postanowiono rozesłać wszystkim delegatom.

SPRAWOZDANIE

z posiedzenia Prezydjum Zarządu Głównego Z. Z. F. P. z dnia 27.VIII. 1932 r.

Obecni koledzy: *Edm. Szyszko, Cz. Fink-Finowicki, Cz. Nałęcz* i *Stef. Rdzanek*.

Przewodniczył kol. *Edm. Szyszko*, protokółował kol. *Cz. Nałęcz*.

Porządek dzienny:

1) Odczytanie protokółu z ostatniego posiedzenia Prezydjum,

2) Sytuacja na terenie aptek K. Ch. i na terenie aptek prywatn.,

3) Uchwały Zjazdu,

4) Sprawy finansowe,

5) Sprawy bieżące,

6) Wolne wnioski.

1) Protokół po odczytaniu przyjęto.

2) Kol. *Nałęcz* poinformował Prezydium, że prace nad pragmatyką dla pracowników Kas Chorych dobiegają końca. W niektórych K. Ch. dyrektorzy i komisarze robią nacisk na pracowników, aby przyjmując pod uwagę ciężką sytuację Kasy, pracownicy dobrowolnie zgodzili się na 10 proc. obniżkę. W Białymstoku (prawdopodobnie w związku z projektowaną obniżką) wymówiono wszystkim pracownikom posady.

Po ożywionej dyskusji postanowiono dążyć do utrzymania obecnych uposażeń i w każdym poszczególnym wypadku (dla poszczególnej Kasy Chorych) udzielać Oddziałom szczegółowych instrukcyj.

Sytuacja na terenie aptek prywatnych nie uległa żadnej poprawie. W okresie letnim zaobserwowano bardzo małe zmniejszenie się bezrobocia.

3) a) Po zapoznaniu się z przygotowanym przez sekretarjat memorjałem w sprawie nadprodukcji w zawodzie aptekarskim, postanowiono przesłać memorjał do Dep. Służby Zdrowia i wszystkich uniwersytetów.

b) Postanowiono interwenjować w sprawie Ustawy Aptekarskiej.

c) Postanowiono zwrócić się do Oddz. Krakowskiego i Lwowskiego z prośbą o opracowanie projektu ustawy o Izbach Aptekarskich.

d) postanowiono wystosować okólnik do Oddziałów w sprawie organizacji sekcyj popierania krajowego przemysłu chemiczno - farmaceutycznego i przyjęcia żywego udziału w pracach L. O. P. P.

4) Po zreferowaniu przez kol. skarbnika zadłużenia Oddziałów, postanowiono wystosować odpowiednie napomnienia.

5) a) Po odczytaniu pisma Oddziału Częstochowskiego z dnia 20.VII. Nr. 67 w sprawie obniżki płac w K. Ch. i pisma Oddziału Łódzkiego z dnia 18.VIII. Nr. 413 w sprawie zadłużenia Oddziału, Prezydjum zaakceptowało treść pism wystosowanych do wyżej wymienionych Oddziałów.

b) Kol. *Nałęcz* podał do wiadomości, że w dniu 26.VIII. przyjeżdżał delegat z Oddziału Zagł. Dąbr. kol. *Rapczyński* w sprawie obniżki płac w K. Ch. Po wysłuchaniu sprawozdania kol. Nałęcza, Prezydjum zaaprobowało instrukcję udzieloną kol. Rapczyńskiemu dla Oddziału Zagł. Dąbr.

c) Po rozpatrzeniu podania p. *Marji Osterman*, spadkobierczyni z tytułu należenia ś. p. ojca jej do b. Kasy Pogrzebowej, postanowiono na zasadzie protokółu likwidacyjnego Zjazdu Kasy, przyznać z pozostałych funduszów Kasy bezzwrotną zapomogę w kwocie zł. 200.

d) Po odczytaniu pisma Oddziału Łódzkiego wraz z załącznikami w sprawie p. *Janiny Wicińskiej*, postanowiono zakomunikować Oddziałowi Łódzkiemu, stanowisko Zarządu Głównego w powyższej sprawie.

6) a) Postanowiono ponownie zebrać oferty celem zmniejszenia kosztów druku „Kroniki Farmaceutycznej".

b) Postanowiono zaaprobowany przez Plenum Zarz. Głównego regulamin Sądów Koleżeńskich uzgodnić ze statutem i rozesłać do Oddziałów.

Na tem posiedzenie zamknięto.

Z ODDZIAŁU WARSZAWSKIEGO.

Zarząd Oddziału Warszawskiego Z. Z. F. P. podaje do wiadomości, iż w pierwszych dniach października r. b. rozpocznie się w lokalu Związku nowy kurs instruktorów obrony przeciwgazowej.

Zapisy na kurs przyjmuje Sekretarjat Oddziału.

Wiadomości bieżące.

Z NACZELNEJ IZBY LEKARSKIEJ. Szeroko omawiana w łonie naszej organizacji sprawa nadprodukcji i zastosowania systemu kontyngentów w zawodzie farmaceutycznym jest również aktualną w świecie lekarskim. Wyrazem troski i przyszłość zawodu lekarskiego jest następująca uchwała Nacz. Izby Lekarskiej:

„Naczelna Izba Lekarska zaleca Zarządowi: 1) opracowanie danych dotyczących kontyngentu lekarzy potrzebnych Państwu Polskiemu w najbliższem pięcioleciu. 2) zaproszenie na wspólną konferencję przedstawicieli Wydziałów lekarskich celem ustalenia liczby kandydatów na pierwsze lata studjów lekarskich."

PROJEKT ROZPORZĄDZENIA O PRAKTYCE LEKARSKIEJ. Uchwalony przez Radę Ministrów projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o wykonywaniu praktyki lekarskiej określa definitywnie uprawnienia lekarzy w dziedzinie wykonywania praktyki i jednocześnie koryguje dotychczasową ustawę z roku 1921. Rozporządzenie reguluje sprawę rejestracji lekarzy oraz zagadnienie tytułów lekarskich. Według nowych przepisów, tytuł lekarza przysługiwać będzie wyłącznie temu, komu na podstawie rozporządzenia przysługuje prawo praktyki lekarskiej. Postanowienie nowego rozporządzenia zajmuje się dalej kwestją tajemnicy lekarskiej oraz sprawą wynagrodzenia za czynności lekarskie. Jeżeli między lekarzem a pacjentem nie było specjalnej umowy co do zapłaty za leczenie lub zabieg, lekarz obowiązany jest przyjąć wynagrodzenie za te czynności według taryfy cennika, który będzie ogłoszony przez władze administracyjne w porozumieniu z izbami lekarskiemi.

Nowe rozporządzenie ogranicza w znaczny sposób prawo do praktyki lekarskiej znachorów i rozmaitych „cudotwórców",

zastrzegając prawo wykonywania praktyki lekarskiej jedynie dla osób o pełnych kwalifikacjach naukowych. Kwestja zabiegów operacyjnych jest w nowem rozporządzeniu uzgodniona z wymogami nowej ustawy karnej. To samo dotyczy procedury co do spedzania płodu w pewnych okolicznościach. I w tych wypadkach rozporządzenie opiera się na postanowieniach nowego kodeksu karnego.

EGZAMINY NA STOPIEŃ POMOCNIKA APTEKARSKIEGO przy Uniwersyt. Warszawskim odbędą się w dniach 20 — 25 października r. b.

Poświecenie nowej apteki. Przy zbiegu ulic Górnośląskiej i Wiejskiej w Warszawie dokonano poświęcenia nowej apteki, założonej przez p. Stanisława Strużyńskiego.

Dzierżawe apteki L. Scherffa w Mikuliczynie (woj. stanisławowskie) objął z dn. 1 lipca r. b. Józef Rubin.

Zmiary własności. Zygmunt Ruciński nabył na własność od R. Zmysłowskiego połowę apteki przy ul. Czerniakowskiej 213 w Warszawie.

Apteka p. Klemczyńskiej - Kuligowskiej w Działoszynie została nabyta na własność przez p. Mr. S. Wierzbicką.

Tranzakcję powyższą przeprowadził Wydział Kupna i Sprzedaży Aptek przy naszym Związku.

Z BIAŁEGOSTOKU. Dnia 1-go sierpnia objął zarząd apteki Kasy Chorych w Białymstoku kol. **Widmański.** Uprzednio przez pewien okres czasu był zarządzającym w Białymstoku niejaki pan **Stąbrowski,** który z powodu uchybień służbowych został zwolniony z zajmowanego stanowiska przez Zarząd Kasy Chorych. Pracownicy apteki w Białymstoku z zadowoleniem przyjęli wiadomość o zwolnieniu p. Stąbrowskiego, który aczkolwiek był bardzo krótko zarządzającym, lecz przez swe niekoleżeńskie postępowanie zraził do siebie wszystkich kolegów. Według posiadanych przez nas informacyj, p. Stąbrowski za czas pobytu w Białostockiej Kasie Chorych zajmował się wyrobem t. zw. specyfików kasowych, które dzięki „umiejętnemu" przygotowaniu musiały ulec zniszczeniu. Ten i temu podobne fakty świadczą, że przyjmowanie pracowników nie powinno się odbywać za „możną protekcją", interwencją posłów i t. d., lecz za pośrednictwem Związku, który dokładnie zna zalety moralne i zawodowe swych członków.

PRACOWNICY SAMORZĄDÓW POWIATOWYCH W PRZEDEDNIU WAŻNYCH UCHWAŁ. W związku z zapowiedzianem zwołaniem plenarnego posiedzenia Zarządu głównego Związku Pracowników Samorządu Powiatowego na miesiąc wrzesień, wysuwa się na plan pierwszy szereg zagadnień natury ustrojowej samorządów i stosunku Związków Komunalnych do swych pracowników.

Wśród spraw tych na pierwsze miejsce, co do których organizacje pracownicze muszą się wypowiedzieć i ostatecznie ustosunkować są:

1) t. zw. „Mała Ustawa Samorządowa",

2) pragmatyka dla pracowników samorządowych, a właściwie określenie stosunku pracowników samorządowych powiatowych do Związków Komunalnych tego rodzaju,

3) ustawa o postępowaniu dyscyplinarnem wobec pracowników i t. d.

Wszystkie te zagadnienia budzą niezwykłe zainteresowanie w sferach pracowników samorządu powiatowego (PAS).

GRZYWNA ZA OBRAZĘ URZĘDNIKA KASY CHORYCH. Sąd Grodzki w Poznaniu, na posiedzeniu publicznem dnia 30 maja 1932 r., po rozpoznaniu sprawy Władysławy Biernackiej zamieszkałej w Poznaniu, ul. Polna, oskarżonej o występek z § 185 k. k., a to, że w dniu 5 grudnia 1931 r. w Poznaniu znieważyła słownie urzędnika Kasy Chorych Miasta Poznania J. S. podczas wykonywania jego urzędu, wydał wyrok zaoczny, który uznał, po myśli art. 10, 336, 367 k. p. k. oskarżoną Władysławę Biernacką winną przypisanego jej czynu i za to po myśli § 185 k. k. skazał ją na karę grzywny, w sumie 300 zł., z zamianą wrazie nieściągalności na 30 dni więzienia i zasądził od oskarżonej koszta postępowania i koszta sądowe, w sumie 30 zł.

PIERWSI EMERYCI Z. U. P. U. W dniu 1 stycznia 1933 roku Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Warszawie kończy 5 lat swego istnienia.

Z dniem tym, w myśl Ustawy, rozpoczyna przyznawanie emerytur i rent ubezpieczonym. Toteż Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych opracowuje listę pierwszych emerytów, którym, zgodnie z Ustawą o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, przysługuje z dniem 1 stycznia 1933 r. prawo do renty starczej. Są to osoby, które w dniu 1 stycznia 1933 r. będą miały ukończonych lat 65 życia i były bez przerwy zatrudnione w okresie od 1 stycznia 1928 r. do 1 stycznia 1933 r. pod warunkiem, że były prawidłowo ubezpieczone w Zakładzie i że w ubezpieczeniu tem niema przerw, wywołanych bezrobociem, lub innemi przyczynami.

Prawo do renty nie jest zależne od niezdolności do wykonywania zawodu lub od faktu dalszego wykonywania swego zatrudnienia. Można zatem pobierać rentę starczą i nadal pracować zarobkowo.

Wysokość renty starczej wynosi po 5 latach ubezpieczenia w Z. U. P. U. 40 proc. przeciętnej płacy ubezpieczonego, obliczonej na podstawie całego okresu ubezpieczenia oraz odpowiednich grup płac podstawowych.

Ubezpieczeni, którzy 65 lat nie ukończyli, nabywają po 5 latach uprawnienia do renty inwalidzkiej, wypłacanej wrazie utraty więcej niż 50 proc. zdolności do wykonywania swego zawodu.

Lista pierwszych emerytów Z. U. P. U. obejmie około 1000 nazwisk.

OSOBISTE. Dnia 8 września r. b. w kościele Św. Antoniego w Warszawie odbyła się uroczystość zaślubin kol. Józefa Skolasińskiego, członka Prezydjum Zarządu Oddziału Warszawskiego Związku Zaw. Farmac.-Pracown. w Rz. Pol. z p. Heleną Czapską.

Zarząd Główny i Zarząd Oddziału Warsz. Z. F. F. P. oraz Redakcja „Kroniki Farmaceutycznej" składają młodej parze jak najserdeczniejsze życzenia.

Dnia 6 sierpnia r. b. w kościele Wnieb. N. P. Marji w Sosnowcu odbył się ślub członka Z. Z. F. P. kol. Stanisława Glinickiego z p. Stanisławą Kraup.

Szczęść Boże młodej parze!

INFORMATOR O STUDJACH. Nakładem Akademickiego T-wa Farmaceutycznego „Lechja" i Koła Medyków U. S. B w Wilnie został wydany „Informator o studjach na Wydziale Lekarskim i Oddziale Farmaceutycznym Uniwersytetu Wileńskiego". Jest to pierwsze tego rodzaju wydawnictwo na akademickim gruncie wileńskim przeznaczone dla nowowstępujących na uniwersytet koleżanek i kolegów.

Informator powyższy zawiera:

1. Warunki przyjęcia na odnośne Wydziały.
2. Plany, programy i czasy trwania studjów.
3. Warunki zaliczania studjów.
4. Dane dotyczące wysokości opłat na podstawie rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 12 lipca 1932 r.
5. Dział traktujący o organizacji życia akademickiego.
6. Spis ustaw i rozporządzeń ministerjalnych.

Informator powyższy w cenie 2.50 zł. można nabyć w Wilnie u woźnego Dziekanatu Wydziału Lek., u woźnego w Zakładzie Farmakognozji U. S. B. (Objazdowa 2), u woźnego Bratniej Pomocy (Wielka 24), w Akademickiem T-wie Farmaceutycznem „Lechja" (Bakszta 12-4), oraz w Kole Medyków (Wielka 24).

Zgłaszający zapotrzebowanie na „Informatora" z prowincji mogą się zwracać listownie do Akad. T-wa Farm. „Lechja", pod wyżej wspomnianym adresem, lub do Koła Medyków U. S. B.

SEKCJA TURYSTYCZNO - WYCIECZKOWA KOMISJI MIĘDZYZWIĄZKOWEJ KULTURALNO-ARTYSTYCZNEJ.

Warszawa, Chmielna 49, Tel. 673-42.

(Biuro czynne codziennie prócz niedziel i świąt od 10 r. do 19.30).

Organizuje nast. wycieczki w 2-ej połowie września 1932 r.:

16 piątek, godz. 20.30. **Polskie Radjo.** Bilety po 50 gr. Zapisy w K. M. K. A., prow. p. Kier. Frenkiel.

17 Sobota. **Haberbusch i Schiele S. A.** godz. 15. Bilety po 50 gr. na miejscu. Zbiórka Krochmalna 59, przew. miejscowy.

18 Niedziela. **Młyny Parowe,** godz. 10. Zbiórka Objazdowa 2. Dojazd tramwajem 25 na Pradze. Bilety po 50 gr. na miejscu, przew. miejscowy.

18 września, niedziela. **Wytwórnia Samolotów w Białej Podlaskiej.** Loty bezpłatne dla uczestników wycieczki.

23 Piątek. **Polskie Radjo,** godz. 20.30. Bilety po 50 gr. Zapisy w K. M. K. A., prow. p. Kier. Frenkiel.

25 Niedziela. **Częstochowa — Olsztyn — Złoty Potok,** odjazd 24 w sobotę o godz. 19-ej. Zwiedzenie Jasnej Góry, ruin Zamku w Olsztynie, grot w Olsztynie, Złoty Potok. (O ile czas pozwoli zwiedzenie ruin zamku Władysława Opolczyka). Przejazd autobusami 70 klm. Bilety zł. 25. Zapisy w K. M. K. A. do 23 września, prow. p. Ciążyński.

25 Niedziela. **Lodownia Miejska i wentylacja podziemi Hal Mirowskich,** godz. 10.30. Zbiórka przy wejściu do Hal. Bilety po 50 gr. na miejscu. prof. p. kier. Hołownia.

25 Niedziela. **Zachęta Sztuk Pięknych,** godz. 15. Zbiórka w poczekalni „Zachęty". Bilety po 50 gr. na miejscu, prow. p. prof. Badowski.

25 Niedziela. **Góra Kalwarja — Czersk.** Zbiórka przy kol. Grójeckiej na Mokotowie. Bilety po zł. 3.20. Zapisy w K. M. K. A. do 23.IX.

25 — 27 września. **Gdynia — Hel.** Wyjazd 24.IX o godz. 21. Zwiedzenie portu w Gdyni i Helu. Bilety po 46 zł. Zapisy w K. M. K. A. do 23.IX, prow. p. Benisz.

27 Wtorek. **Obserwatorjum Astronomiczne,** godz. 20. Bilety po 60 gr. na miejscu. Zbiórka Al. Ujazdowska 6-8, prow. p. dr. Gadomski.

28 Środa. **Polskie Zakłady Philips'a S. A.,** punktualnie godz. 15.30. Zbiórka Karolkowa 36-44 (na Woli). Bilety po 50 gr. Zapisy w K. M. K. A. Ilość osób ściśle ograniczona, przew. miejscowy.

30 Piątek. **Polskie Radjo,** godz. 20.30. Bilety po 50 gr. Zapisy w K. M. K. A., prow. p. Kier. Frenkiel.

2 Października Niedziela. **Zakłady Ogrodnicze Fuchsa przy ul. Modlińskiej 43,** godz. 10 rano. (Hodowla egzotycznych kaktusów). Zbiórka przy ostatnim przystanku tramwajowym linji 21 na Pelcowiźnie. Bilety po 50 gr., prow. p. inż. Fuchs.

Turystyka wodna. Celem uprzystępnienia turystyki wodnej K. M. K. A. dostarcza kajaki 2-osobowe, lakierowane, z wiosłami, masztem i oparciami, kamery wodoszczelne i t. p. po zł. 95.— loco stacja W-wa. Kajaki 1-osobowe jak wyżej po 65 zł.

Zadatek: kajak 2 osobowy zł. 30.—. Zadatek: kajak 1 osobowy zł. 20.— Wzory oglądać można w klubie „Wisła" ul. Wioślarska 4.

Ze świata.

O 40-GODZINNY TYDZIEŃ PRACY W HOLANDJI. Na ostatniej konferencji Międzynarodowego Biura Pracy powzięto między innemi rezolucję o zastosowaniu przez wszystkie państwa 40-godzinnego tygodnia pracy. W związku z tem w całym szeregu krajów rozpatrywana jest możliwość skrócenia czasu pracy w myśl powyższej rezolucji.

Ostatnio do szeregu tych krajów przyłączyła się Holandja. Prezydjum Holenderskiej Federacji Związków zawodowych zostało przyjęte na audjencji przez prezesa Rady Ministrów. Delegacja Federacji związków podkreśliła, iż sytuacja na rynku pracy wskazuje na konieczność ograniczenia czasu pracy. Dotychczas zdarzają się wypadki pracy nawet ponad 48 godzin tygodniowo. Delegacja jest zdania, iż koniecznem jest ustawowe ustalenie czasu pracy na 40 godzin. W tym celu delegacja federacji prosi prezesa rady ministrów o zwołanie konferencji przedstawicieli związków, pracodawców i czynników rządowych dla powzięcia odpowiednich decyzji o skróceniu czasu pracy i sposobach praktycznego zastosowania tej reformy.

Prezes Rady Ministrów w odpowiedzi zaznaczył, że zdaje sobie sprawę z wagi inicjatywy federacji i obiecał przedłożyć tę sprawę na jednem z najbliższych posiedzeń Rady ministrów oraz decyzję powziętą zakomunikować Federacji Związków Zawodowych (PAS).

DAR WDOWY PO ALBERCIE THOMAS. Zgodnie z życzeniem ś. p. A. Thomasa wdowa po zmarłym przekazała Międzynarodowemu Biuru Pracy w Genewie bogatą bibljotekę swego męża. Bibljoteka składa się z kilku tysięcy dzieł z dziedziny polityki socjalnej na całym świecie w kilkunastu językach. Międzynarodowe Biuro Pracy przyjęło cenny dar, jako najlepsze wspomnienie po swym pierwszym dyrektorze (PAS.).

Z AUSTRJI. W lipcu bież. roku znany na terenie naszego Związku kol. Mag. *Gustaw Hummer,* prezes wiedeńskiej Kasy Płac obchodził 30-letnią rocznicę otrzymania dyplomu magistra farmacji.

Aby uczcić ten dzień i wyrazić szczere uznanie wielce dla zawodu zasłużonemu farmaceucie, koledzy wiedeńscy ze znanym nam również w Warszawie kol. *Dr. Paulem* na czele utworzyli specjalny komitet uroczystości jubileuszowej, do którego weszli kol. kol. Mag. *Herz, Dr. Eckert, Mr. Bielig* i *Dr. Barber.*

W dn. 21 lipca r. b. urządzono uroczyste zebranie kolegów wiedeńskich tak właścicieli aptek, jak i współpracowników w Towarzystwie Aptekarzy Wiedeńskich.

Po serdecznych i pełnych uznania dla pracy Jubilata przemówieniach kolegów, głos zabrał sam Jubilat, który wzruszony dziękował za tak miłą niespodziankę, podkreślając, że szczerem jego dążeniem było i jest stać zawsze na straży dobra zawodu i jego członków.

Związek Zaw. Farmac. Prac. w Rzecz. Polskiej oraz ci wszyscy, którzy znają kol. *Hummera* z IV-go Kongresu Międzyn. Unji Farmac. Prac. w Warszawie, składają Szanownemu Koledze Jubilatowi najserdeczniejsze życzenia dalszej owocnej pracy.

ODKRYCIE NOWEGO DZIEŁA GALENA. Docent prywatny Uniwersytetu Berlińskiego dr. Walzer odkrył w Hagia Sophia rękopis arabski, który zawierał całkowity przekład dzieła Galenia p. t. „O doświadczeniach lekarskich". Dzieło to znane było dotychczas w ułamkach.

Wykaz miast i osiedli Rzeczypospolitej

Wykaz niniejszy, z wskazaniem ilości aptek i mieszkańców, drukujemy jako materjał orjentacyjny dla osób, czyniących starania o uzyskanie koncesji na nowe apteki. Liczby, dotyczące ilości mieszkańców, podajemy według danych Głównego Urzędu Statystycznego z roku 1926.

WOJEWÓDZTWO STANISŁAWOWSKIE.

Miejscowość i starost.	l. mieszk.	publ. zakł.	typ.
Bohorodczany pow.	2615	1	os.
Bolechów, p. Dolina	3150	1	os.
Bołszowce, p. Rohatyn	2200	1	os.
Borynia, p. Turka	1800	1	os.
Bukaczowce, p. Rohatyn	2350	1	os.
Bursztyn, p. Rohatyn	3725	1	r.
Delatyn, p. Nadworna	6000	1	os.
Dolina pow.	8800	1	os.
Gwoździec, p. Kołomyja	4570	1	os.
Halicz, p. Stanisł.	3450	1	os.
Horodenka pow.	9910	2	r.-os.
Jabłonów, p. Peczeniż.	1800	1	os.
Jaremcze, p. Nadworna	770	1	os.
Kałusz	8700	1	r.

Miejscowość i starost.	l. mieszk.	publ.	zakł.	typ.
Kołomyja pow.	41100	6		os.-r.
Kossów pow.	5620	2		os.
Kuty, pow. Kossów	5510	1		r.
Lipica Dolna, p. Rohat.	4515	1		os.
Mikołajów, p. Żydaczów	3160	1		os.
Mikuliczyn, p. Nadworna	4005	1		os.
Nadworna pow.	6065	1		r.
Niźniów, p. Tłumacz	4755	1		os.
Obertym, p. Horodenka	4670	1		os.
Ottynja, p. Tłumacz	4455	1		os.
Peczeniżyn pow.	6000	1		os.
Perehińsko, p. Dolina	5915	1		os.
Rohatyn pow.	5800	1		r.
Rozdół, p. Żydaczów	3860	1		os.
Rożniatów, p. Dolina	3270	1		os.
Skole pow.	5500	1		os.
Śniatyń pow.	10600	2		os.-r.
Sołotwina, p. Bohorodcz.	2310	1		os.
Stanisławów	60000	8	1	os.-r.
Stryj pow.	27360	5		r.-os.
Synowódzko, p. Skole	5115	1		os.
Tłumacz pow.	5800	1		os.
Turka pow.	10030	2		o.-os.
Tyśmienica, p. Tłumacz	7030	1		r.
Wełdzisz, p. Kałusz	2175	1		os.
Wojniłów, p. Kałusz	3175	1		os.
Worochta	1130	1		filj.
Zabłotów, p. Śniatyń	5750	1		os.
Żabie, p. Kossów	5500	1		os.
Żurawno, p. Żydaczów	3210	1		r.
Żydaczów pow.	400	1		os.
		65	1	

OSIEDLA WOJ. STANISŁAWOWSKIEGO,
w których aptek niema:

Bitków, p. Nadwórna, osad. gmin., mieszk. 2350, poczta, lekarz, kopalnia ropy.

Czernelica, miast., pow. Horodenka, mieszk. 3220, poczt. targi, zamek, lekarz.

Jezupol, miast., p. Stanisław., mieszk. 3015, st. kolei, poczta, lekarz, klasztor.

Knipynicze, miast., p. Rohatyn, mieszk. 1500, poczta, lekarz, jarmarki.

Łanczyn, osad. gmin., p. Nadworna, mieszk. 4160, st. kolei, lekarz, poczta.

Łysiec, miast., p. Bohorodcz., mieszk. 3700, poczta, lekarz, st. kol., jarmarki, odlewnie.

Marjampol, miast. p. Stanisł., gmina, mieszk. 1820, poczta, targi tyg.

Pasieszno, osad. gmin., p. Nadworna, mieszk. 3450, poczta, lekarz, kopalnie.

Pistyń, miast., p. Kossów, mieszk. 3400, poczta, letnisko.

Pniów, osad. gmin., pow. Nadworna, mieszk. 5260, cegielnie.

Rożnów, miast., p. Kossów, mieszk. 6430, 2 lekarzy, poczta, targi.

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE.

Miejscowość i starost.	l. mieszk.	publ.	zakł.	typ.
Bielsko	19900	4	1	—
Bielszowice, p. Katowice	15150	1		—
Bieruń St., p. Pszczyna	3950	1		—
Bogucice	—		1	klaszt.
Brzeziny, p. Świętochł.	6165	1		—
Brzezinka, p. Katowice	6050	1		—
Bystra, p. Bielsko	590	1		dom.
Chybie, p. Bielsko	1380	1		dom.
Czerwionka, p. Rybnik	6000	1		filj.
Chorzów, p. Katowice	15100	1		
Cieszyn pow.	15650	3		
Dąbrówka M., p. Mysłowice	9900	1		
Dziedzice, p. Bielsko	2910	1		
Dąb	—	1		
Godula, p. Świętosław.	8425	1		
Goczałkowice - Zdrój	930	1		filj.
Hajduki, p. Świętochł.	29360	1		
Goleszow, p. Cieszyn	5560	1		dom.
Janów, p. Katowice	17900	1		
Istebna, p. Cieszyn	2340	1		dom.

(C. d. n.).

Redakcja i Administracja „Kron. Farmac." czynne od godz. 11 do 3 codziennie, prócz niedziel i świąt

Warszawa, Marszałkowska 138 m. 8 **Telefon 323-18.** **Konto czekowe P. K. O. 8491.**

OGŁOSZENIA: I str. okł.: ½ — **120 zł.** 1/1 — **75 zł.**, 1/8 — **45 zł.**, IV str. okł. oraz w tekście: 1/1 — **200 zł.**, ½ — **120 zł.** 1/4 — **65 zł.**, 1/8 — **40 zł.**, Przed tekstem: 1/1 — **180 zł.**, ½ — **100 zł.**, 1/4 — **60 zł**, 1/8 — **35 zł.** Za tekstem: 1/1 — **150 zł.**, ½ — **80 zł.**, 1/4 — **45 zł.**, 1/8 — **25 zł.** Drobne ogłoszenia — za wyraz **20 gr.**

Redaktor odpowiedzialny: **Edmund Szyszko.** Wydawca: **Zw. Zawod. Farmac. Prac. w Rzeczypospolitej Polskiej.**

Zakł. Druk. F. Wyszyński i S-ka, Warszawa, Warecka 15.